

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput IV. Sclavi, uno e principibus suis in captivitatem indigne abducto,
irati Thessalonicam, iterum a se obsidione pressam, ad famis angustias
adigunt, atque ab ea tamen iterum, suis succurrente S. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A f Cum Joannes Thessalonicensis seculo VII senescente obierit, unoque dumtaxat mense circiter ab obitu illius elapso, uti auctor noster hic docet, terræ-motus pœna, de qua agit, evenerit, utcumque compertum habetur tempus, quo ista Thessalonicam affligi contigerit.

A. ANONIMO.

g Pagina hic, quæ alioquin fuisset 157, e codice olim Mazarinæo est excisa; illa autem tota, ut apparet, descriptus fuerit terribilis ille terræ-motus, quem per dies plures durasse, adeoque existisse gravem, ut plerique domos relinquere fuerint compulsi, auctor postea seu pag. 158 subjungit. Addit porro, et hic eluxisse prodigiosam S. Demetrii de Thessalonicensibus curam; eum enim a pluribus, terræ-motu durante, et civitatem obequitantem, et hujus una cum aliis, ut perhibent, Sanctis custodiam agentem, fuisse conspectum, neminemque e civibus ædificiorum, quæ magno numero concidere, ruina fuisse oppressum, sed omnes, cessante terræ-motu, incolumes domum esse reversos. Adhæc Sclavos, qui tum haud procul a civitate Thessalonicensi aberant, hanc tamen non occupasse, idque ex eo factum, quod cum ex eminentioribus locis civitatem penitus collabi vidissent, civesque sub ejus ruina sepultos, existimarent, hincque, ut illam occuparent, inermes accessissent, pristino in statu muros, uti multi ex iis ipsis postea fassi sunt, invenerint, armatique in iis præsidarii plurimi, licet interim nulli fere in urbe cives forent, sese spectandos exhibuerint. Paucis porro, quibus Thessalonicenses, miraculis hujusmodi, per ipsos barbaros agnitis, recreatos, ad S. Demetrii templum, repetita quotannis solemnitate, convenisse, narrat, verbis interpositis, nova mox eos adversitate, dicti scilicet templi incendio fuisse afflictos, pag. 159 refert. Verba, quibus id ibidem facit, ea ipsa sunt, quæ hic, aliquot aliis aucta, modo sequuntur.

h Modo hic in codice olim Mazarinæo addit auctor, templi S. Demetrii incendium nulla ratione, unde id a manu invisibili excitatum fuisse vult, extingui potuisse, etiamsi nec homines, nec instrumenta ad rem exsequendam deessent; atque ita quidem sacrum illud ædificium flammis fuisse combustum, ut ne minima quidem ex eo pars manserit superstes; cum vero plurimi de infortunio illo magnopere dolerent, nec viro, hos inter illustri, qui templum priori, nec elegantia nec ulla prærogativa inferius, brevi ædificandum, sese e revelatione, sibi facta, didicisse, asserebat, fidem adhiberent, Demetrium illorum misertum, fecisse, quæ hic mox verbis sequentibus memoriæ produntur.

B i Hunc Dominus incredibili metallis elaborandi et quælibet in mechanicis invenienda scientia instruxit, eidemque Moyses-constructionem tabernaculi fœderis commisit. Ad i. lib. Exodi cap. 31, §. 2.

k Sanctus scilicet Demetrius; neque enim alia, de qua queant isthæc intelligi, persona hic occurrit.

l Ita terminatur præsens anonymi nostri caput; sintne autem omnia prorsus, quæ isthoc suppeditat, ac maxime, quæ, in compendium utcumque contracta, in Annotatis hic modo exhibui, veritati apprime consona, pro certo asseverare non ausim, remque proinde totam prudenti lectoris judicio permitto.

CAPUT IV.

Sclavi, uno e principibus suis in captivitatem indigne abducto, irati Thessalonicam, iterum a se obsidione pressam, ad famis angustias adigunt, atque ab ea tamen iterum, suis succurrente S. Demetrio, recedere coguntur, parsque præterea illorum magna strage ab imperatoris exercitu post afficitur a.

C Τὴν ἤδη προτειθεῖσαν μερικῶς τῶν θαυμάτων πληθύν τῶν ἀδελφῶν καὶ συμμάχων καὶ κηδεμόνων ἡμῶν Δημητρίου, τοῦ γνησίου θεράποντος τοῦ ἀκαταλήπτου καὶ δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων Θεοῦ ἐν βραχείᾳ λόγῳ ἐκ τῶν πλείστον διεξελθόν μετελεύσομαι εἰς τὴν νῦν καθ' ἡμᾶς προσελθούσαν παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν προειμένου μάρτυρος Δημητρίου προμήθειαν, ὅπως κινδύνους καὶ ἰδρώτας ὑπὲρ ἀναξίου δούλου προήλατο, καὶ ὡς τὴν πόλιν παρ' ἐλπίδας ἐξ ἀφειδίτων κινδύνων ἐρύσαστο. Τῶν γὰρ πολλὰς λελεγμένων τῶν προσπαρκειμένων τῇ θεοσώστῳ ταύτῃ πόλει Σιλαβίνων, τῷ δοκεῖν τὰ τῆς εἰρήνης κρατούντων, ὁ τότε τῆς τῶν ἐνθάδε ἐπαρχόσης κρατεῖν κελουθεῖς, ποῖα τρόπον ἢ τίνας χάριν τὰς θεοσώστους τοῦ ὑπὸ Θεοῦ λαχόντος βασιλευσὶν ἡμῖν, διὰ ἀναφορῶν ἐνήχησεν ἀκούσας κατὰ τοῦ τῶν Ρυγγίνων βῆγος, τοῖνομα Περβούνδου, ὡς διαδέσει δολία καὶ γνώμη πονηρὰ κατὰ τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως βουλευσαμένου.

Cum celebris nostri et propugnatoris et creatoris Demetrii, incomprehensibilis omniumque conditoris Dei servi genuini, miraculorum e plurimis multitudinem, quam ex parte proponere statueram, brevi sermone modo percurrerim, ad eam, quæ nobis ab eo, qui pro nobis animam posuit, martyre Demetrio ætate nostra obvenit, curam transibo, quanta pericula ac sudores pro indignis servis subierit, et qui civitatem præter spem periculis inevitabilibus liberarit, exponens. Cum igitur sæpius dicti, qui custoditæ huic a Deo civitati adjacebant, Sclavi ea, quæ pacis erant, quemadmodum apparebat, servarent, is, qui tunc horum locorum gerere prefecturam jussus erat, certo modo, quadamque ex causa rerum divinarum peritas illius, qui tunc nobis imperare a Deo erat sortitus, aures adversus Runchinorum d regem, nomine Perbundum e, veluti qui affectu animoque fraudulentamente mala adversus civitatem nostram meditaretur, per criminum delationes ferit.

Perbundus, nationis Sclavice rex, perfidie accusatus.

186 Qui

A. *Ανοήτως.*
ad imperatorem, ut hic jussisset, captivum ducitur.

186 Qui coronatus a Deo imperator f' divinos suos apices ad praefecti potestatem misit, injungens, ut regem illum, quo ei videretur modo, vinctum ad sese transmitteret; cumque pia hujusmodi littera iis, qui inter primores eminebant, exhibita clam fuissent, statim illum, in civitate versantem, comprehedentes, ferro vinctum, ut imperatoriae litterae continebant, ad praedictum rerum administratione admodum occupatum imperatorem miserunt g....

o
Sclavi hinc Thessalonicam aggrediuntur, ab eaque, S. Demetrio.

187 Atque ita praedictis barbaris post factum murorum circuitum die prima quiescentibus, servator ac propugnator noster, laboriosusque Christi martyr in locis, ad plagam, muro unico circumdata, cognominatam Arcton, ubi parva portella existit, sitis, non in somnio, sed in veritate apparet pedibus cursim incedens, chlamyde, ab humeris dependente, indutus, virgamque in manibus ferens, ac veluti Sclavos, qui ibidem in civitatem irrumpebant, e dicta portella exigeret virgaque feriret, dicens: Hos Deus male adduxit, deinceps ego quid hic faciam h?

h
B
quinonnullis sese spectandum praebet,

188 Atque ita illos per dictam portellam e civitate expulsi est visus. Hoc visionis prodigium, cum statim narratum fuisset, civibus audacium, utut haud magnam, indidit. Rursus autem alii viderunt benignum illum Martyrem patriasque servatorem extra murum currentem, quosdamque peregrinos robustos, ac aspectu praefulgidos, scutiferos audaces, ut quibusdam etiam murorum locis starent, resisterent atque excubias agerent, adducentem i... Ac cum illud factum ab iis fuisset, omnisque interior lignea materia esset combusta, nullo modo ferorum commissuram laxari, sed ea velut in unum conflari seu alium in statum concresecere evenit.

o
opem suis ferente, recedere coguntur,

189 Ita eadem portella, utut combusta, salva permansit, ita ut barbari perculti a loco hujusmodi recederent, plagaque haud paucis vulneraque ac caedes in ipsis barbaris modo invisibili fierent, non modo in eodem loco, verum etiam per omnem terrae plagam atque in mari. Postquam igitur ita per dies tres k... prope portas, locaque, quae ab eis capti facilia laboreque nullo expugnabilia fuerant existimata, similis modo fortunaque adversa pugnassent, cum planctu ac ejulatu et principibus, qui divinitus eis a certaminum Victore fuerant occisi, et iis, qui ab eo icti fuerant, secum acceptis ad loca propria pugnantes adversus invincem abierunt l.....

t
parsque eorum, cum latrocinari adhuc pergeret,

190 Barbari autem, cum invicem pugnabant, iis, qui illos extimularant, dicebant: Nonne nobis, neminem in civitate, nisi senes quosdam, paucasque mulierculas, superesse, dixistis? Unde tanta, quae nobis restitit, in civitate populi multitudo? Sanctorum id fuisse militare auxilium, civitati pro nobis per certaminum Victorem allatum, manifestum omnibus fuit m... Atque hoc rursus per illius, qui civitatem amat, preces allatum fuit militare subsidium. E Sclavis enim omnibus ii, qui a Strymone n et Runcino o sunt, reliquis, qui

o

186 Ὅστις θεοσεφής βασιλεὺς θέλων αὐτοῦ κεραιῶν D πρὸς τὴν ὑπάρχον ἔβουσαν κατέπεμψε, κελύσας τὸν αὐτὸν λόγον, οἷοῦ νομίσει τρόπον δέξιμον πρὸς αὐτὸν ἀποστείλαι· καὶ τῶν τοιοῦτων εἰσεβῶν κεραιῶν τοῖς ἐξόχοις τῶν πρώτων ἰδία ἐφανισθεισῶν, τοῦτον αὐτῶν ἐν τῇ πόλει διάγοντα κρατήσαντες ἐπέτειλαν σιδηροδέσιμον, καθὼς τὰ θεία περιεῖχον γράμματα, πρὸς τὸν λεχθέντα πανήμερον βασιλέα....

187 Καὶ οὕτως τῶν λεχθέντων βαρβάρων τὴν προτὴν ἡμέραν μετὰ τὴν περίσδον τῶν τειχῶν καταπαυσάντων, ὁ λυτρωτὴς καὶ ὑπέρμαχος ἡμῶν καὶ πολέμοχος τοῦ Θεοῦ μάρτυς φαίνεται οὐ κατόναρ, ἀλλὰ καθύπαρ ἐν τοῖς πρὸς τῇ λεγομένῃ ἄρκτῳ τοῦ μουρτεῖχου, ἐνθα παραπύλιον ὑπάρχει μικρὸν, πεζοπόρος, τὴν χλαμίδα ἄνω διαναβαλλόμενος καὶ ῥάβδον τῇ χειρὶ ἐπιφερόμενος, καὶ ὡς ἐκείσε δὴ ἐκ τοῦ λεχθέντος παραπύλιου τοῦς Σκλάβους τῇ πόλει εἰσβαλόντας τοῦτους ἐκδιώκειν καὶ τῇ ῥάβδῳ μαστιζεῖν λέγων. καθὼς ὁ Θεὸς ἤγαγεν αὐτοῦς, λοιπὸν ἐγὼ τί ποιῶ ὠδε.

188 Καὶ οὕτως αὐτοῦς ἔξω διὰ τοῦ λεχθέντος παραπύλιου ἐκ τῆς πόλεως ἐξώσασθαι. Γούτο θαῦμα τῆς θεωρίας αὐτῆα ἐξηγήθηεν δάσος κἄν μικρὸν τοῖς πόλιταις ἐνέθηεν· ἕτεροι δὲ πάλιν ἐωράκεισαν τὸν εὐσθεὴν τοῦτον μάρτυρα καὶ σωσπίταρον διατρέγοντα ἐξέδρον τῇ τείχει καὶ ζένους τινὰς σθεναροῦς καὶ τῇ Στρα υπερέλαμπρος ἀσπιδιώτας εὐτόλμους ἀξιοῦντα, καὶ εἰς τόπους τινὰς τῶν τειχῶν ἐστάναι, παρατάσσεσθαι τε καὶ παραφλάττειν.... Καὶ τοῦτον παρ' αὐτῶν γνωμόνου, καὶ τῆς ἐνθὸν ἐυλήθης πάσης καυθίσης, μὴ δ' ὄλιος τὴν τῶν σιδηρῶν σύνθεσιν πρὸς τὴν χωνύσσαι, ἀλλ' ὡς ἐνεργωσιασμένα, καὶ ἐν ἐτέρω προσηπηγητόα εἶδει.

189 Οὕτω τὸ αὐτὸ παραπύλιον καὶ κἄν οἶον διέμεινεν, ὡς τοῦς βαρβάρους ἐκπλαγίνας τοῦ τοιοῦτου ἀποστῆναι τόπου, πληγὰς τε οὐκ ὀλίγας καὶ τραύματα καὶ φόνους ἐν τοῖς αὐτοῖς βαρβάρους ἀόρατος γενεήσθαι, οὐ μόνον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλης τῆς χειρῆσας καὶ κατὰ Σόλατταν. Ἐπει οὖν τρεῖς ἡμέρας οὕτως... ταῖς πύλαις καὶ πρὸς τοῖς παρ' αὐτῶν συνοραθεῖσιν εὐδαλοῦς καὶ εὐμαχησῶταῖς τόποις κατὰ τὸν ὄμιον πολεμήσαντες τρόπον τὴν τε δυστυχίαν μετὰ Σρήνου καὶ ὀλοῦντο μὲν ἑαυτῶν λαβόντες, καὶ τοῦς θεόθεν αὐτοῖς σφαγίνας F ἄρχοντας διὰ τοῦ ἀλλοφάρου, καὶ τοῦς αὐτοῦ πληγένας, μετ' ἀλλήλων μαχόμενοι εἰς τοῦς ἰδίους τόπους ἀπληθύνον....

190 Οἱ δὲ βάρβαροι πρὸς ἀλλήλους μαχόμενοι ἐλεγον τοῖς διεγείρασαν αὐτοῖς, οὐκ ἐλέγετε ἡμῖν, μηδένα ἐν τῇ πόλει ὑπεῖναι, εἰμὴ τινὰς γέροντας καὶ ὀλίγα γυναικάρια καὶ πῶθεν ἡ τοσαύτη πληθὺς τοῦ ἐν τῇ πόλει λαοῦ ἡ ἀντιπαρατάξασμένη ἡμῖν; τοῦτο δὲ πᾶσιν ὄφλου καθέστικεν, ὡς ἡ τῶν ἁγίων διὰ τοῦ ἀλλοφάρου γενομένη τῇ πόλει ὑπερ ἡμῶν συμμαχία... Καὶ ταύτη δὲ πάλιν διὰ τῶν τοῦ φιλοπόλιδος προσηβείου γεγένηται ἡ συμμαχία τῶν γὰρ ἀπάντων Σκλαβείων τῶν * ἀπὸ τοῦ Στρομῶνος καὶ Ρυγγίνου, λοιπῶν ἐκ τῶν ἐνθεν μερικῶς καταπαυσάντων καὶ διαζευκτων ὄφλου, τοῦς Σολαττιοῦς πλοστῆρας τοῦς ἐπὶ παρακομιθῇ καρπῶν ἐν τῇ βασιλευσῶσῃ ἀνόντας πόλει παμπόλους ἐκπορῶσαντες, ἀπὸ τε τῶν νήσων καὶ τῆς στενῆς Σολάττης, καὶ τῶν ἐπὶ τὸ Πόριον καὶ Προκόνησσον τόπους καὶ αὐτοῦς τοῦς εἰς τὸ τελευτεῖον ἄμα τῶν πλοσίμων αἰχμηλοῦσαντες μετὰ πλείστον νῆων οἶκα ἐπὶ Συλάκουε ἀπίασιν.

A

191 Τότε δὲ ὁ τῶν πραγμάτων κύριος ὁ χριστοστεινὸς ἡμῶν βασιλεὺς τὴν ἐπιμονὴν καὶ ἀλαζονίαν τῶν ἐχθρῶν ὄρων οὐ μόνον τὴν πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς πόλιν, ἐπὶ δὲ καὶ πρὸς αὐτοὺς τολμᾶν ἀντιπαράτασθαι τοὺς κρατοῦντας, ἤϊωσε τοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ φιλογρίστου στρατοῦ διὰ Θράκης καὶ τῶν ἀγίων κατὰ τῶν τοῦ Στρυμόνος καταστρατομεδεύσαι, οὐ κρυφῶν ἦτοι λαθραίων, ἀλλὰ καὶ προμνήσας αὐτοὺς τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπέλευσιν * οἵτινες προεργασίαντες, τὰς κλειούρας καὶ τοὺς ὀχυροτέρους ἐκποῦς καταλαβόντες πρὸς ἀντίστασιν τῶν ῥωμαίων ἐκ στρατευμάτων ἀνωπλιζόντο, πᾶσαν τὴν βάρβαρον τό- διαφόρων ἡγῶν βοήθειαν εἰς συμμαχίαν προτρέψά- μνοι.

B

192 Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ τοῦ εὐσθενοῦς, ὡς λέλεκται, μάρτυρος μετὰ τῶν λοιπῶν ἁγίων καθοπλισαμένου, νίκης τὸ ῥωμαίων κατὰ τῶν Σκλαβίων ἀνέδειξε στρατοπέδον καὶ εἰς αὐτὸ πεποιθήσαν ἐνέδρας τοὺς αὐτῶν σθεναροὺς καὶ ἐλόχους καὶ ὀπλίτας κατέσφαξαν, καὶ ἐφυγεν πᾶσα ἡ βάρβαρος φυλὴ, ὡς τε τινὰς εἰσδραμόντας τῇ καθ' ἡμᾶς Θεοφυλάκῃ πόλει κρυφῶν δι- ἠγερσαν, ἐφ' ἣ ἐξελθεῖν εἰς τὰς αὐτῶν κάσας τὰς πλησίον, καὶ καρποὺς τοῖς αὐτῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ἀφάρτου φόβου, καὶ τῆς γενομένης ἐν αὐτοῖς κατασφάγῃς τὰς αὐτῶν φαμίλιας παντὰ καταλιπόντας τοῖς μέρεσιν * προσπλάσαι, καὶ ἵν' ἀπορῆσαι τοὺς νικηθέντας καὶ φυγάδας πολίτας, ἅμα γυναῖξιν καὶ τέκνοις, εἰς τὰς κάσας τῶν περὶ πόλιν καὶ λοιπῶν πλησιάζοντων τύπων ἀπίοντας καὶ φέρον σίτον, ὄσπρια, καὶ ἄλλους, ἀποσκευὰς καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς ἀποτροπὴν ἐπιόντων ἀποκομιζόντας, ἀπλοῦς καὶ ὡς ἔνεστιν διὰ τὴν ὁδὸν καὶ τὸν κάσωνα, ἡμυχίονας, καὶ ὅπερ αὐτοὶ κατὰ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐβουλεύσαντο, τοῦτο διὰ τοῦ μάρτυρος ἡ ἄνω πάντως πρόνοια εἰς αὐτοὺς ἐπαυγάγε.

* adde
τουτοῖς

C

193 Τοῦ γὰρ στρατοῦ ἐκεῖσε ἐκ τοῦ δικαίου καὶ εὐσθενοῦς βασιλεὺς ἡμῶν λαχόντος σταλέντος ἐπὶ παρατάξει τῶν Σκλαβίων, σποσφάρα σκάφη καὶ πρὸ τῆς ἡμῶν αἰχίσσεως ἐγκαυθᾶ ἀπέστειλε. Τῶν κρατοῦντων καὶ ἐν τούτῳ ἀργησάντων, διὰ τὴν φόβον, ὅπερ ἐποίησαν ἐκ τῶν ἐγκαυθᾶ ἐκφορῶν μήπως γνωσθέντες ἀγανακτήσει καὶ ὑποβληθῶσιν, καὶ εἰμὴ ἄχρι πέντε χιλιάδων σίτου φήσαν ἀρκεῖν τῇ πόλει, ὃ λεγθεὶς ἡμῶν δεσπότης θεῶθεν εὐπνευσθεὶς ἐξήκοντα χιλιάδας σίτου σταλῆναι ἡμῶν ἐκέλευσεν. Τότε δὲ μετὰ τὴν τοῦ σίτου ἐκπόρ- πην καὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν καὶ καρῶν, ἐπὶ τούτων παραφυλακῇ καταπλευσάντων, τὰ τῆς ἐσχάτης ἀπε- νέγκμασιν οἱ βάρβαροι εἰς εἰρήνην λοιπὸν προσέλαλ- σαν. Τίνα οὖν αἶνον, ἀγαπητοί, ἢ τίνα ἔμνον ἀναπέμ- φουμεν τῷ μόνῳ ἀγαθῷ Θεῷ ἀντὶ τῶν τούτων γεγε- νημένων τῇ καθ' ἡμᾶς πόλει ἀνεκλαήτων θανάτων, τῷ δωδαικῷ ἡμῶν τοσούτου φωστῆρα, προστάτην καὶ σύμμαχον, ὃς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διηνεκῶς ὑπὲρ ἡμῶν τῷ δεσπότη τῶν ἀπάντων Θεῷ προῖεμενος οὐ διέ- λειψεν, εἰδὲ διαλείψει τὰς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἀναξίων αὐ- τοῦ δούλων ἱεστὰς ἀδικαίπτας τῷ σώτηρι καὶ Θεῷ ἡμῶν προσάγων; τὰς... τότε ποιησαμένον ἀρχόντων ξένων τε καὶ ἐγχωρίων τὰς τῇ πόλει γενομένας ἀμελείας τε καὶ λύπας καὶ παμπόλλων αἰτιῶν τρόπους καὶ βουλάς, ἃς μόνος ὁ ἀβλοφόρος ἐνίκησεν, εἰ βουληθεὶς τίς ἐν βραχεῖ ἐπιθέσθαι οἴμαι, τινὰς ληρωθεῖν, ὡς αὐτοὶ εἴησται.

iis, quæ in Faro ac Proconisso p̄ sita sunt, habi- tabant, atque ipsosmet etiam, qui a vectigalibus erant, una cum iis, quæ ad navigationem spectabant, capientes, cum navibus plurimis ad casas q̄ suas revertebantur.

A. ANONYMO.

P

191 Tunc autem rerum dominus, corona- tus noster a Christo imperator, inimicorum obstinationem atque arrogantiam, non solum civitatem nostram, sed præterea etiam eos, qui principatum obtinebant, aggredi audent, conspiciens, eos, qui ad exercitum suum Christi amantem spectabant, contra eos, qui ad Strymonem sedes habebant, non occulte aut furtim, sed et, quæ adversus eos in procin- ctu erat, expeditione ante denunciata, per Thraciam locaque vicina movere jussit. Qui rem prænoscentes, angustiis locisque firmo- ribus occupatis, ut Romanis exercitibus resiste- rent, arma ex adverso, universis variorum regum barbaricis auxiliariis copiis ad belli societatem vocatis, pararunt.

q̄
a misso per
imperatorem
exercitu

E

192 Verum et hac in re, potens, ut dictum est, Martyr, reliquis cum Sanctis arma subministrans, Romanum exercitum contra Scla- vos victorem effecit, perque insidias, quas ipsimet struxerant, fortes eorum, præstantiores- que ac armatos occidit; atque omnis gens bar- bara fugam arripuit, adeo, ut quosdam, qui ad nostram custoditam a Deo civitatem con- fugerant, clanculum monuerit, ut ad casas suas, prope eam sitas, exirent, fructusque earundem colligerent, quo, ob ineffabilem timorem factamque in se cædem familias suas omnino relinquentes, ad partes illas accederent; popularesque, qui devicti erant ac fugiebant, cum uxoribus ac liberis ad sitorum prope illam reliquorumque vicinorum locorum casas abeun- tes frumentumque ac olera ferentes, erat vi- dere, uti etiam, qui impedimenta reliquaque, fugæ congrua, humeris portabant, alios iner- mes, atque, ut per viam ac ardorem lice- bat, semi-vestitos; ac quod ipsi contra civi- tatem nostram meditati erant, id per Mar- tyrem superna Providentia supra eos omnino induxit.

E
magnam præ-
terea cladem
accipit,imperator,
qui exercitum
miserat, an-
onymam etiam
Thessaloni-
censium sub-
mittente.

F

193 Is porro, qui juste ac pie nobis impe- rare est sortitus, misso ad Sclavos oppugnand- os exercitu, navigia etiam, frumento onusta, ad petitionem nostram huc misit. Cum et hac in re, qui rempublicam administrabant, ob timorem, ne, qui terræ proventus distrahebant, rem noscentes contra se indignarentur, nihil omnino facerent, dicerentque, nec nisi ad quinquaginta usque frumenti millia civitati sufficere, prædictus Dominus noster, divinitus inspiratus, sexaginta frumenti millia mitti nobis jussit. Cum au- tem, dum et frumentum et cibaria reliqua ad- veherentur, carabi r̄ etiam ad ea custodienda ap- pellerent, barbari extrema passi de pace tandem sunt locuti. Quam igitur gloriam, dilecti, aut quam laudem ob ineffabilia hujusmodi civitati nostræ facta mirabilia daturus sumus Deo, qui dedit nobis lumen hujusmodi, patronum ac commilitonem, qui, animam suam assidue pro nobis rerum omnium Deo offerens, non desit, nec desinet pro nobis, servis suis indignis, preces Servatori nostro ac Deo absque inter- missione offerre s̄?... Si quis, quæ civitati tunc a principibus, peregrinisque et indigen- nis obvenere, et angustias et tristitias et causa- rum plurimarum modos ac consilia, quæ solum

lus

A. ANONYMO.

lus certaminum Victor superavit, exponi paucis velit, aliquos, ut ipsis solitum est, nugaturos, existimo, falsaque singula celebris Martyris miracula e propriis suis opinionibus pro solemnino suo more pronuntiabant. Dei porro voluntate par exitus universos manet, quibus omnium Princeps ac Dominus Christus, verus Deus noster, par pari secundum æquum iudicium suum referet; quia ipse est vivorum ac mortuorum iudex. Ipsi gloria in secula etc.

καὶ ψευδεῖς διὰ τὰς οικείας γνώμας τὰς τοῦ λαοῦ μαρτυροῦντες μερικὰς θαυματουργίας, ὡς εἰθισται αὐτοῖς, ἀποκαλέσασιν· ψήφῳ γὰρ θεῖα τοῖς πᾶσι ἰσάροπος ἢ ἕκαστι γίνεται, οὐδὲ ἀμφισβητεῖται ὁ πάντων δεσπότης καὶ κύριος Χριστός ὁ ἀληθινὸς ἡμῶν Θεὸς κατὰ τὴν αὐτοῦ δικαίαν κρίσιν· ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ζῶντων καὶ τεθνῶτων κριτὴς· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, etc.

A N N O T A T A .

a Est et hoc caput ex iis, quæ haud integra e codice olim Mazarinæo, in quo a fol. verso 162 usque ad fol. 187 extenditur, descripta habemus. Ea proinde, quæ in Annotatis, cap. præcedenti ad lit. a subneais, de hujus edendi methodo lectorem monui, pro hic repetitis quantum ad caput præsens habenda sunt. Hoc porro in laudato Mazarinæo codice sequentem hunc præfert titulum: Περὶ τῆς κατὰ τὸν Περβούνδου λιπέου καὶ ἀνευδότου πολιορκίας, De fama sub Perbundo obsidioneque obstinata.

b Hic auctor noster anonymus iis, quæ præsentis cap. narrat, sese æqualem luculentissime prodit; quandonam autem ista evenerint, studiosus lector intelliget ex iis, quæ infra tum ad caput præsens, tum ad aliud proxime subsequens notabo.

c Sclavi ergo haud procul a Thessalonica, cum civitatem hanc obsidione, cap. præsentis memorata, presserunt, sedes habebant. Nec est, cur id mirum cuiquam appareat, cum obsidio ista seculo octavo senescente, uti infra docebo, verosimiliter acciderit, hocque eodem seculo, imo etiam citius, gens Sclavica, uti infra pariter docebo, in Romani imperii terris sedes habuerit.

d Unius hoc est e diversis, quibus Sclavica gens constabat, nationibus nomen, ei fortassis inditum, quod haud procul a Rusio, Traciæ urbe, sedes haberet. Equidem eam aut in Macedonia aut in hujus regionis vicinia ac proin haud procul admodum a dicta civitate habitasse, e subdendis apparet.

e Hujus Sclavorum seu regis, uti hic vocatur, seu principis nomen nusquam apud historicos sive Græcos sive Latinos invenire quivi.

f Utinam auctor noster imperatoris, a se hic memorati, nomen alicubi prodidisset! Ita de rerum, ab eo narratarum, epocha certius aliquid statui potuisset. Ego interim, quæ hic refert, Constantini septimi, qui seculo octavo ad finem vergente imperii habenas tenuit, ætati innectenda, verosimile autumo; rectene, an secus, ex iis, quæ infra notabo, studiosus lector statuet.

g Hisce, quæ huc usque cap. præsentis recitata sunt, præmissis, auctor noster mox narrat, qui, Perbundi regis captivitate audita, binæ nationes Sclavicæ, Runchini scilicet et Strymonii, eum non interfici, sed sibi remitti, ab imperatore, contra Agarenos belligerante, per nuncios postularint, ac qui, responso, quo post bellum Agarenicum libertati restituendum Perbundum imperator promittebat, accepto, ab ira, qua ante flagrabant, fuerint revocata. Addit porro, Perbundum, suadente ac juvante Cæsareorum interpretum uno, fuga evasisse, iterumque nihilominus in loco, haud procul a Sclavis aliis sito, ad quem fugerat, captum fuisse; atque id, cum ad illos Sclavos alios, ut facere nullo negotio potuisset, haud fugerit, singulari Dei providentia sanctique Demetrii intercessionem factum, contendit, maxime cum Perbundus, si ad suos redire potuisset, bello crudeli ac pertinaci in imperii terras sævire meditaretur, idque a fuga feliciter retractus, necique imperatoris jussu datæ executioni mandare haud potuerit. Attamen nec sic Thessalonicensibus a belli infortunio quietis esse licuit; a necis enim, Perbundo illata, tempore diversæ, ut auctor noster eastantibus in codice Mazarinæo verbis narrare pergit, gentes Sclavicæ, ac præ ceteris Strymonii, Runchini et Sagodatæ bello Thessalonicam sunt aggressi. Ac primum quidem vicina omnia civitatis loca, incolis etiam in captivitate abductis, biennio integro depredati quotidie sunt. Hinc, cum simul cives, obsidione arctissima conclusi, nec terra nec mari quidpiam annonæ sibi comparare possent, aut, qui id tentarent, ab inimicis occiderentur, fames tam valida civitatem invasit, ut, multis licet ob hanc fugam dilapsis, reliqui tamen, qui in civitate supererant, non tantum asinorum ac equorum carnes, sed et alios cibos, multo magis ingratos, edere cogerentur. Imperator interim, cum exercitum, quod alio bello distineretur, mittere non posset, navigia bellica (Græce πλοῖα vocantur) minora decem, diversi generis cibariis onusta, Thessalonicensibus in auxilium submittit. Verum, cum cibariis illis paulo quidem ad tempus imminuta, minime tamen sublata esset fames, imo hanc etiam, qui navigiis, ab imperatore submissis, advecti erant, deinde auferent, ad Thebarum ac Demetriadis partes, quo a Belegezitis, qui, quamvis et ipsi natio essent Sclavonica, pacem tamen, ut apparet, cum Thessalonicensibus tunc colebant, alia cibaria emerent, præfata, quæ imperator miserat, navigia decem, simulque, quæ sibi adhuc restabant, aliquot alia minora, robustioribus civitatis viris omnique juventutis flore instructa, mittere, civitatis primoribus ac civibus est visum. Cum vero illa e portu Thessalonicensi solvissent, Dragobitarum principes id edocti, contemptuque, qui in civitate dumtaxat relicti erant, viros minus robustos ac numero pauciores habentes, Thessalonicam, quam haecenus dumtaxat fere tenuerant inclusam, totis viribus aggredi, impressionemque in muros, quo eam expugnarent, facere decreverunt. Hunc igitur in finem paratis bellicis omnis generis instrumentis, Runchini et Sagodatæ, nationes Sclavicæ, quas sibi tum Dragobitæ adjunctas habebant, adversus civitatem universi simul, Sagodatæ quidem una cum Dragobitis terra, Runchini vero mari per navigia moverunt. Ac primo

A primo quidem die muros undique circumdedere, circumcursantesque, qua possent ii parte facilius expugnari, speculati sunt, nec aliud tum fecere; illis autem, postquam id fecissent, quiescentibus, Deus, qui jam Sclavos Strymonios, ne cum ceteris, uti ex inito cum his pacto debuissent, Thessalonicam aggredierentur, prodigiose averterat, Thessalonicenses, qui, hostium accessu perterriti, auxilium ab eo supplicibus votis postularant, ad fortitudinem, S. Demetrii visione ipsis oblata, excitat. Qui postremum hoc factum sit, cap. præsentis modo exponitur descriptis e codice Mazarinæo verbis Græcis, quæ punctorum interpositionem hic proxime excipiunt.

h Licet auctor, quam hic narrat, visionem non in somnio, sed in rei veritate fuisse oblata[m] asseveret, absit tamen, ut re etiam vera Sanctus, quæ hic ei affinguntur, dixisse credatur. Non raro est factum, ut, qui visionibus afficerentur, multa sese videre ac audire existimarent, quæ ut locum unquam reipsa habuerint, aut etiam habere potuerint, multum abest. Hæc etiam visionibus nonnullis supra relatis applica.

i Apparitionum seu visionum hic relatarum fama, late mox serpens, Thessalonicensibus, uti auctor noster verbis Græcis, e codice Mazarinæo apud nos non descriptis, narrat, animos utcumque reddidit, noctem tamen duxerunt insomnes; die autem illucescente, Sclavi undique et mari et terra omni armorum genere muros sunt aggressi, atque in παραπύλιω, seu portam minorem portellamve, in mox relata visione memoratam, quo hac sibi viam in civitatem aperirent, ignem conjecere; verum quam ipsis improspe et hoc et tentata civitatis expugnatio cesserit, auctor noster verbis, in codice olim Mazarinæo fol. 179 recto et verso estantibus hinc punctorum interpositionem proxime excipientibus exponit.

k Voces aliquot in codice olim Mazarinæo hic eesse sunt; ut autem e reliquis sensus perfectus formetur, esse puto supplendum πρὸς, Latinamque idcirco interpretationem sensui ita suppleto accommodari.

l Atque ita, ut verbis jam præmissis ab auctore nostro narratur, per S. Demetrium seu potius per angelos, illo Sancto nostro a Deo id impetrante, Sclavorum obsidione, cap. præsentis memorata, liberata fuit Thessalonicensis civitas; ut autem id vere per prodigium factum fuisse, auctor luculentius ostendat, mox etiam, postquam Thessalonicenses de felici isto successu summas Deo ac sospitatori suo S. Demetrio egisse gratias, retulit, in cod. olim Mazarinæo fol. 180 subjungit, quæ punctorum interpositioni proxime hic subduntur.

m Hic modo in cod. olim Mazarinæo non pauca, a nobis iterum ob temporis brevitatem, quo is ad manum fuit, non descripta, auctor subjungit; ac primo quidem paucis post diebus etiam illos, qui ad annonam a Belegizitis emendam fuerant cum navibus emissi, incolumes, patrocinante suis S. Demetrio, una cum haud parva, quam advehebant, frumenti copia esse reversos, cum jam Thessalonicæ obsidionem deserere compulsos fuisse Sclavos, apud Belegizitas didicissent; deinde vero addit, liberatam quidem modo a se exposito Thessalonicam Sclavorum obsidione fuisse, haud tamen propterea cessasse quotidianas fere horum in loca Thessalonicæ vicina excursiones, factasque ex insidiis, quibus hæc ipsa civitas aliquando interciperetur, in loca alia, civitatis ejusdem muris quam proxime adjacentia, irruptiones, quibus fiebat, ut et captivi abducerentur quam plurimi, et alia non pauca Thessalonicensibus inferrentur damna. Est porro, quemadmodum auctor prosequitur, præterea factum, ut, cum continuo de Thessalonicâ occupanda barbari cogitarent, varique hunc in finem varia instrumenta bellica effingere niterentur, quispiam ex iis, instrumentorum hujusmodi, utut natione Sclavus, construendorum peritior, miri artificii turrim ligneam, qua Thessalonicam certo expugnandum asserebat, excogitavit. Verum cum, turris illius delineatione Sclavicæ gentis principibus proposita ac approbata, sibi que per illos, qui jam civitati, quo adversus hanc machinæ extruendæ periculum facerent, copias inexpectato admoverant, necessariis ad constructionem subministratis, manum operi, multis ei opem ferentibus adnoturus jamjam esset, subito ei spectandum sese obtulit S. Demetrius, alapaque in facie percussus mentis impotem reddidit, adeo ut fugam celerrime arripuerit, atque in montes desertos, frustra insequentibus aliis, opusque ut exordiretur, inclamantibus, ex hominum conspectu, non secus ac fera hunc vilans, secesserit. Ibi porro, donec Sclavi, machina bellica, qua Thessalonicam expugnatum iri sperant, infecta ob architecti fugam manente, suscepta in Thessalonicenses expeditioni nuntium remisere, commoratus est; tunc autem mentem sanam, quam, agente Sancto, amiserat, recepit, eique iterum Demetrius apparuit ac mandavit, ut, locis solitariis relictis, Thessalonicam ingrederetur: quod cum ille fecisset, effigiemque S. Demetrii in civitate isthac fuisset conspicuus, a viro, per illam representato, sese fuisse percussus, atque ne delineatam a sese turrim ligneam exstrueret, impeditum, omnibus edixit, fidemque Christianam amplectus, sacris Baptismatis undis fuit ablutus. Ita tum de suscepta a Sclavis contra Thessalonicam, quo civitatem hanc per bellicam novi artificii machinam expugnarent, expeditione, tum etiam prodigiis, quibus, ut hæc felici successu careret, est factum, loco supra cit. nullo fusius codex olim Mazarinæus; isthæc autem omnia in codice nostro Ms. Græco † Ms. 193 etiam narrantur, in compendium a Joanne Stauracio contracta. Verum cum hic scriptor auctori nostro anonymo, a quo illa in litteras missa fuere, antiquitatis palmam (adi commentarium prævium num. 25 et seq.) verosimillime cedat, nullum prorsus, aut certe admodum exiguum pondus anonymi nostri dictis potest adjungere; hæc vero sunt hujusmodi, ut verosimillime apud omnes fidem facile inventura haud sint. Utut sit, verba Græca reliqua, quibus iste in codice Mazarinæo a pag. 148 usque ad pag. 187 caput præsens absolvit, punctorum interpositioni modo subjungo.

n In Macedonia (adi ad vocabulum Strymon in Lexico Geographico Baudrandum) situs est fluvius, Strymon nominatus atque e monte Orbelo ortus; fluvio isti Thema seu provincia, a Constantino Porphyrogenito lib. 2 de Thematibus seu minoribus provinciis, in quas imperium Orientale, cum jam nullis sui partibus temporum infortunio mutilatum fuisset, erat divisum, loco tertio recensita, verosimillime, ne dicam indubie adjacuerit, nec dubito etiam, quin Sclavi Strymonii,

monii,

A. ANONYM.

monii, de quibus hic auctor noster anonymus, ad fluvium illum, seu in mox dicta, quæ ad eum sita fuerit, imperii provincia, sedes habuerint, cum ea, quæ cap. præsentis narratur, evenere. Ea sedet sententia, quod tunc, imo etiam citius, loca non pauca, a civitate Thessalonicensi haud procul admodum remota, Sclavi occuparint; quod hunc in modum ostendo. Constantinus Porphyrogenitus laudatus De administr. Imp. cap. 32 de Servis, qui gens Sclavica erant, sic scribit: Principatu autem Servie a patre ad duos fratres devoluto, alter sumpta populi parte dimidia, ad Romanorum imperatorem Heraclium confugit; qui et excepto locum ad inhabitandum dedit in Thessalonicæ themate (Macedonia nimirum, quæ ad Thessalonicæ thema spectabat) qui ex eo tempore Servia nuncupatur. Jam inde ergo ab ætate Heraclii, qui seculo septimo ad mediam sui partem nondum profecto imperii habenas moderatus est, Servi ac proin ex dictis Sclavi sedes, a Thessalonica haud procul remotas, habuerunt. Sclavi quidem illi, aut certe præcipua eorundem pars, non diu admodum post, sedibus illis, quas ab Heraclio obtinuerant, relictis, regionem aliam, quæ modo, deducta abs illis nomenclatione, Servia vocatur, inhabitandam acceperunt; verum aut aliquos saltem ex iis, qui semel sibi concessas ab Heraclio sedes haud reliquerant, aut certe Sclavos alios seculo septimo jam senescente loca, a Thessalonica haud procul remota, occupasse, ex iis, quæ Theophanes, Cedrenus et Zonaras de Justiniano Rinohmeto, imperii habenas tunc moderato, memorie produnt, intelligitur. Primi trium horum scriptorum verba, quæ huc faciunt, describo. Sic habent: Hoc anno (689 nempe) Justinianus in Bulgariam et Thraciam eduxit exercitum, Bulgarosque sibi obviam cum armis factos tum primum repulit; et excursionibus subinde Thessalonicam usque habitis, immensum Sclavorum numerum qua belli virtute domitum, qua sponte ad se transeuntem et deditum e patria educens, ad Opsicium partes, trajecto Abydi freto, habitare decrevit. Nec est, quod reponas a Justiniano Rinohmeto Sclavos, quos haud admodum procul a Thessalonica habitasse, ex hisce recitatis Theophanis verbis intelligitur, ex ea patria sua, uti etiam is auctor verbis ejusdem docet, in Opsicium Thema, in Asia e Constantini Porphyrogeniti De Thematibus libro situm, fuisse deportatos, ac proin Sclavos seculo octavo seu tunc, cum Thessalonicensis cap. præsentis memorata obsidio accidit, sedes in locis, a Thessalonica haud procul remotis, non habuisse, contra ac auctor noster anonymus loco non uno cap. præsentis indicat. Etsi enim immensum Sclavorum numerum a Justiniano Rinohmeto in Opsicium Thema fuisse abductum, Theophanes, cui etiam Zonaras, Cedrenus alique scriptores suffragantur, verbis jam datis diserte tradat, eandem tamen sortem Sclavis omnibus, a Thessalonica haud procul habitantibus, obvenisse, nusquam affirmat. Et vero Sclavos adhuc, imperante Irene seu seculo octavo senescente, sedes haud procul a Thessalonica habuisse, ex iis, quæ de rebus, sub imperatrice illa gestis, idem Theophanes memorie prodit, fas est colligere. Audi, qui ad annum 782 loquatur: Hoc anno Irene, pace cum Arabibus confecta, a bellorum cura vacans, Stauratium patricium et celeris cursus logothetam cum numero exercitu adversus Sclavinorum nationes misit: qui cum Thessalonicam et Græciam adiisset, regionem omnem imperio subiecit, et tributum pendere coëgit. Quin etiam Peloponesum penetrans captivorum ingentem turbam et spolia in Romanam ditionem retulit. Adi etiam Constantinum Porphyrogenitum, plus semel jam laudatum, De administrando imperio cap. 49 et seq., discasque ex iis, quæ ibidem scribit, sub Nicephoro et Theophilo imperatoribus, quorum prior anno 811, posterior anno 842 obiit, in Peloponeso, regione a Thessalonica haud procul admodum remota, sedes adhuc Sclavos habuisse. Mitto hic Joannem Cameniãtam, qui de Thessalonicæ excidio, seu, civitatis hujus per Saracenos anno 904 expugnatione litteris ea commendat, ex quibus etiam tunc haud procul a Thessalonica habitasse Sclavos, manifestum fit. Sclavos itaque seculo octavo senescente seu tunc, cum obsidione cap. præsentis memorata Thessalonicam presserunt, in locis, a Thessalonica haud multum remotis, reipsa etiam, ut auctor noster anonymus plus semel indicat, habuisse sedes, indubitatim ex omnibus jam dictis apparet, ac proin etiam tunc illos, qui Sclavi Strymonii secundum auctorem nostrum anonymum existere, ad fluvium Strymonem seu in themate Strymonio a Thessalonica haud procul dissito, habitasse. Ceterum tum Sclavos hosce, tum etiam alios in imperii regionibus, haud procul etiam, ut dictum, a Thessalonica remotis, ab ipsismet imperatoribus sedes subinde obtinuisse, et tamen haud raro contra hosce arma postea adhuc movisse, excursionibusque damna illis haud modica intulisse, facile agnoscent, qui vel Constantini Porphyrogeniti de Thematibus administrandoque imperio libros evolverint.

o Adi, quæ supra ad lit. d notavi, dictisque ibidem ex iis, quæ ad lit. præced. observavi, adjungo, Sclavos Runchinos Strymonii finitimos verosimillime existitisse.

p Proconessus insula est Asiæ Minoris in Propontide, quæ, aliis olim Proconnesus aut etiam Preconnesus appellata, Marmora modo nuncupatur. Videsis ad vocabulum Proconnesus in Lezico Geographico Baudrandum. Porro, pag. 174 typis jam subducta demum observavi, hic paulo ante vocabulum Προκόννησος Græce exarari, non Πάρου, sed Πάρου, quæ Mysiæ Minoris in Asia ad Propontidis oram civitas est; quare hisce Latinæ ibidem interpretationis verbis, Quæ in Pario ac proconisso sita sunt, sequentia substitue: Quæ parium ac Proconissum versus sita sunt.

q Ita hic vocabulum Σάλας, quod ejusdem proprie cum vocabulo Latino saccus significationis est, interpretandum e sensu duoi.

r Vox hæc apud auctorem nostrum anonymum, uti ex antecedentibus et consequentibus apparet, navigium bellicum minus significat; reperitur autem et apud alios, si non in eadem prorsus, in significatione saltem haud penitus absimili usurpata. Consule ad vocabulum illud in mediæ et infimæ Græcitatibus Glossario Cangium.

f Aliquot hic verba in codice olim Mazarinæo exesa sunt; reliquis autem sensum, quem verosimiliorem existimavi, in versione Latina attribui.

t Haud æqualem verosimillime omnia, quæ cap. præsentis prodigiosa occurrunt, fidem apud omnes æquos etiam rerum æstimatores inventient, etsi interim auctor noster anonymus eos hic, qui, quæ

A *quæ narravit, credituri non sunt, paulo etiam acerbius perstringat. Ulut sit, gesta equidem bellica, quæ memoriae prodit, vere habuisse locum, in animum induco. Et vero ex adjunctis, quibus ea vestit, sub Constantino septimo, Irenes filio, seu seculo octavo senescente evenisse, verosimile apparet. Sclavi enim, quemadmodum refert, Thessalonicam tunc, cum bello alio (adi, quæ supra ad lit. g notata sunt) imperator distineretur, arctissima cap. præsentì relata obsidione presserunt, nec prius ille contra Sclavos movit, quam hi biennii amplius spatio imperii terras ac maxime Thessalonicam armis infestis vexassent; Sclavi autem (vide, quæ supra ad lit. n recitavi, Theophanis verba) sub Constantini septimi imperio, dum is bello adversus Agarenos distineretur, arma infesta per varios imperii tractus circumtulisse videntur, ac tum demum, cum bello Agarenico finem pacè imposuisset, misso in illos exercitu, sese continere, imò etiam imperatoris voluntati submittere fuere compulsi. Irenes quidem imperatricis, non autem imperatoris, sub quo isthæc acciderint, Theophanus laudatus meminit, Verum Irene una cum filio suo Constantino septimo summa potestate imperio tunc præerat, fierique facili negotio potest, ut, quæ Theophanes matri, quod filius minoremis tum adhuc coestiterit, altribuenda judicavit, huic nihilominus illa auctor noster anonymus adscripserit.*

A. ANONYMO.

CAPUT V.

Sanctus, ne Thessalonica a tectis inimicis dolo malo occupetur, damnumque patiat, mirabili modo obsistit a.

B **K**αὶ λόγων εὐπορία καὶ τρόπων ποιητικῶν ἐπίνοια, καὶ πᾶσα πείσις σοφῶν ἀνεμύτων, καὶ τὰ πρῶτα ὑμνίσαι τοῦ ἀβλαστοῦ βουλευσαμένων, δεῖτερα ἐν πᾶσι γνωρίζεται καὶ τῶν καὶ τῶν λόγων καὶ ἀκοῆ καὶ τέχνη ὁ μὲν γὰρ νοῦς τὰ ὑπὲρ ἔνοιαν μὴ φράνων, ὁ δὲ λόγος τῶ ἀπόρῳ στενοχρούμενος, ἡ δὲ ἀκοῆ πρὸς παράληψιν ἀνοουσα, ἡ δὲ τέχνη τῆς σαφεινῆς τῶ μέτρῳ μὴ αὐταρκούσα: ὅσα γὰρ πρὸς Θεὸν οἰκειοῦται, ταῦτα παρὰ ἀνθρώποις ἀκατάληπτα καὶ γὰρ καὶ τὰ τοῦ μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Δημητρίου θαύματα θεοπάροχα τυγχάνοντα τὰς τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὑπερβάλλουσι τέχνας, ἀλλὰ τὰς ἐκ τῶν εἰρημῶν λογογράφων καὶ φιλοσόφων εὐθέτους ὡσανεὶ ἐκθέσεις παραδραμόντες πρὸς ὅπερ ἔσμεν βραχεῖς, τὰ μεγάλα ἐν μικροῖς λέξομεν ἔργῳ γὰρ ὄντως, εἰκαὶ τὰ πλεῖστα τῶν αὐτοῦ συμμαχῶν καὶ ἰάσεων ἐν λήθῃ δεδώκασι, ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ὑπερβαίνοντος πάντα νοῦν καὶ ἔνοιαν θαυματουργίαν τοῦ ὄντως φιλοκτιρόμενος καὶ σοσιπλόδος Δημητρίου, καὶ ἐν μικροῖς λέξομεν μεγάλην ὑπάρχουσαν.

E **E**t verborum facultas et figurarum poeticarum solertia et omnis speculationum philosophicarum inventio, quæ etiam certaminum Victoris laudes vel deliberare meditantibus sufficiat, capacitatem et mentis et sermonis et auditus et artis in omnibus excedere dignoscitur. Mens enim, quæ supra intellectum sunt, haud assequitur; sermo autem præ rerum copia, quid primum dicat, est anxius; auditus vero acceptioni est impar; ars porro aptæ explanationi per sese haud sufficit. Quæ enim apud Deum facilia sunt, ea apud homines incomprehensibilia existunt; miracula autem Christi martyris Demetrii, quæ, Deo dante, fuere patrata, oratorum philosophorumque artes exsuperant. Verum, quo breves simus, quas dicti oratores philosophique concinnarunt, appositas utcumque expositiones prætereuntes, maxima verbis paucis prosequemur. Id enim, etsi præstitorum ab eo auxiliorum, curationumque factarum partem maximam oblivione obruant, omnino convenit, illudque adeo intellectum omnem ac cogitationem superantis, vere misericordis ac civitatis servatoris Demetrii, quod et ipsum magnum est, miraculum paucis expediemus *b*.

Auctor, sese unum duntaxat Sancti miraculum præfatur.

C 195 Ὡς ἴστε, φιλόχριστοι, ἐν τοῖς προτέροις τὴν τῶν Σλαβίνων, ἦγον τοῦ κληδόντος Χάτζονος καὶ τῶν Ἀβάρων καὶ ἐν μέρει ἐλθεῖν ἐπισησάμεθα, καὶ ὅτι περ τὸ Ἰλλυρικὸν σχεδὸν ἅπαν, ἦγον τὰς αὐτοῦ ἐπαρχίας, λέγω δὴ, Πανονίας δύο, Δακίας ὡσαύτως δύο, Δαρδανίας, Μυσίας, Τριβάλεως, Ῥοδόπης, καὶ πασῶν ἐπαρχῶν ἐστὶ μὲν καὶ Θράκης, καὶ τοῦ πρὸς Βουλγαρίαν μακροῦ τείχους καὶ λοιπὰς πόλεις τε καὶ πολιτείας ἐκπορθησάντες, ἅπαντα τὸν αὐτὸν λαὸν εἰς τὸ ἐκεῖθεν πρὸς Παννονίαν μέρος τὸ πρὸς τῆ Δανουβίῳ ποταμῷ, ἦντος ἐπαρχίας παλαιῆς μητρόπολις ὑπῆρχεν τὸ λεγθὲν Σερμειὸν ἐκείσε οὖν, ὡς εἴρηται, τὸν ἅπαντα λαὸν τῆς αἰγματοσίας κατέστησεν ὁ λεγθεὶς χαγάνος, ὡς αὐτῶ λοιπὸν ὑποκείμενος: ἐξ ἐκείνου οὖν ἐπιμεινέντες μετὰ Βουλγαρίαν καὶ Ἀβάρων καὶ τῶν λοιπῶν ἔθνεων καὶ παιδοποιησάντων ἀπαλλήλων καὶ λαοῦ ἀπείρου καὶ παμπόλλου γεγόνητος, παῖς δὲ παρὰ πατρός ἕκαστος τὰς ἐνεγκαμένας παρεληφθέντων καὶ τὴν ὀρμὴν τοῦ γένους κατὰ τὸν ἡθῶν τῶν Ῥωμαίων, καὶ καθάπερ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Φαραῶ ἠυξάνετο τὸ τῶν Ἑβραίων γένος, οὕτως καὶ ἐν τούτοις κατὰ τὸν ὁμοίον τρόπον διὰ τῆς ὁδοδόξου πίστεως καὶ ἀγίου καὶ ζωοποιῦ βαπτίσ-

Octobris Tomus IV.

195 *Supra, quemadmodum, Christi amantes, habetis perspectum, Sclavorum ducis, nomine Chatzonis, Avarumque etiam notitiam ex parte dedimus c, eosque omne prope modum Illyricum, illius videlicet provincias, dico autem, Pannonias ambas, Dacias similiter ambas, Dardanias, Mysias, Trebalis, Rhodopes, omniumque etiam Thraciæ adhuc ad murum usque Byzantinum longum principatum reliquas et urbes et respublicas devastantes ipsismet omnem populum ad eam, quæ hinc Pannoniam versus dissita est, abduxisse plagam, Danubio adjacentam d, cujus provincie, quod vocatur Sirmium, metropolis olim fuit e. Ibidem igitur, ut dictum est, captivum omnem populum, velut sibi deinceps subditum, predictus Avarum Chaganus constituit f. Ab eo ergo tempore cum Bulgaris et Avaribus reliquisque gentilibus fuit commixtus, cumque sese inter liberos procrearent atque in populum infinitum maximumque exerescerent; filii autem singuli a patribus indolem generisque stu-*

Cum ti, qui ex imperii terris ab Avaribus olim fuerant abducti, barbaris commixti

27 dium,